

SOUKROMÁ MATEŘSKÁ ŠKOLA PLZEŇ - BOŽKOV

Božkovské náměstí 576/2A, 326 00 Plzeň
IČ: 71 341 234

skolkabozkov@seznam.cz
www.skolkabozkov.cz
tel. 724 544 061

Školka je zapsaná v rejstříku školských právnických osob
vedeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ve složce 2010 pod pořadovým číslem 005

aktuální znění platné od 1.9.2020

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Hnízdečko

„Bez teplého hnízda není svobodného letu.“

(Jiřina Prekopová)

Obsah

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2.	OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	4
3.	CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	6
3.1.	Filosofie školy, vzdělávací cíle a záměry.....	6
3.2.	Formy a metody práce.....	7
4.	PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	12
4.1.	Materiální podmínky	12
4.2.	Životospráva	12
	<i>Strava</i>	12
	<i>Odpočinek</i>	13
	<i>Pohyb</i>	14
	<i>Vztah k přírodě</i>	14
4.3.	Psychosociální podmínky.....	15
4.4.	Organizace chodu.....	15
	<i>Rytmus dne</i>	16
	<i>Průběh dne</i>	16
	<i>Rytmus týdne</i>	17
4.5.	Řízení školy	18
4.6.	Personální a pedagogické zajištění.....	18
4.7.	Spoluúčast rodičů, vztahy s rodiči	19
4.8.	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	20
4.9.	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	21
4.10.	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	22
5.	ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	24
6.	OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ	24
6.1.	Život ve školce	24
6.2.	Já	25
6.3.	Moje kořeny a život ve společnosti.....	26
6.4.	Jsme součástí přírody	28
6.5.	Voda a život	30
6.6.	Letem světem	31
7.	EVALUAČNÍ SYSTÉM.....	33

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Soukromá mateřská škola Plzeň – Božkov

Sídlo: Božkovské náměstí 576/2a, 326 00 Plzeň

IČO: 71341234

Telefon: 724 544 061

Email: skolkabozkov@seznam.cz

Webové stránky: www.skolkabozkov.cz

Právní forma: školská právnická osoba zapsaná v rejstříku školských právnických osob vedeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ve složce 2010 pod pořadovým číslem 005

Zřizovatel: Ninety Promotions, a.s., se sídlem Jablonského 604/7, 326 00 Plzeň

Ředitel školy: Vít Matas

Název školního vzdělávacího programu: Hnízdečko

Zpracovatel školního vzdělávacího programu: pedagogický sbor

Platnost dokumentu:

ŠVP Hnízdečko byl schválen pedagogickým sborem školy dne 13.11.2014 pod č. 1/2014, od tohoto dne je tento dokument v platnosti.

Aktualizovaná verze ŠVP Hnízdečko byla schválena pedagogickým sborem dne 1.9.2020, od tohoto data je v tomto novém znění v platnosti.

Školní vzdělávací program je vypracován na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a jiných metodických zdrojů.

V Plzni dne 1.9.2020

Ředitel
Vít Matas

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Školka sídlí v městské části Plzeň – Božkov. Budova školky má tři nadzemní podlaží, v suterénu je šatna dětí, technické místnosti, šatna personálu, kuchyně a sklad. V prvním a druhém patře se nachází třídy. V druhém patře je dále umístěna kuchyňka a kancelář. Celková maximální kapacita školky je 40 dětí ve dvou třídách. Přístup k budově je z parkoviště nebo z cesty pro pěší. Do budovy se vchází šatnou v suterénu, která je společná pro všechny děti. Ze šatny děti po schodišti přichází do tříd v prvním a druhém patře.

Budova školky vznikla v r. 2010 přestavbou z dvoupatrové rodinné vilky. Rekonstrukce školky byla vedena snahou o vytvoření prostředí, které pozitivně působí na děti, personál i rodiče. Design a dekorace budovy školy byly vytvořeny s využitím umění Feng Shui tak, aby podporovaly přirozený tok energie.

Ve všech patrech se nachází ručně skládané mozaiky z dlažeb, např. u vchodu v šatně v motivu částečného tetragramatonu, který symbolizuje čtyři živly a klíč k jejich uskutečnění. Dřevo na vnitřní zábradlí na schodištích vyrostlo v lese nad Božkovem a devět 250letých dubů, ze kterých je vytvořena podlaha první třídy, na Křivoklátsku. Plastické hliněné omítky na zdech zpodobňují přírodniny. Stěny chodby zdobí například strom vyrůstající ze suterénu až do druhého patra. Jeho koruna hostí ptačí obyvatele a v jeho kořenech žijí skřítkci.

Nejen interiér školky, ale i hračky jsou vyrobené převážně z přírodních materiálů. Děti se tak setkávají s původní a přirozenou informací o světě kolem, přírodní materiály a přírodniny v sobě nesou svou životní sílu příjemně oslovující smysly dítěte.

Školka se nachází v přímém sousedství řeky Úslavy a ovocného sadu ve směru k městské části Lobzy. Sad je zachován jako nezastavěné prostředí, poskytující přirozené útočiště řadě druhů ptáků a dalších zvířat.

Školka je dostupná veřejnou hromadnou dopravou, ve vzdálenosti 250 m je zastávka trolejbusu č. 12, jehož trasa prochází centrem města.

Ke školce patří zahrada o výměře 1200 m², jejíž užitkový i okrasný charakter zůstal zachován. Zahrada je koncipována tak, aby dětem poskytovala příležitosti k různorodým aktivitám a umožňovala hry s mnoha druhy přírodních materiálů. Pro děti jsou na zahradě k dispozici herní prvky z akátového dřeva - pískoviště, domek, houpačky, svahová skluzavka, sestava s hrazdou, kladinou zavěšenou na řetězu, žebřinami, třemi lanovými disciplínami, lezeckou stěnou a šplhací sítí a dále pak dubové zahradní sochy a kuchyňka za dřevěných palet. Stromy na zahradě vytváří spoustu různých zákoutí, poskytují dětem přirozeně náměty a prostředí pro jejich hru, jsou též prostorem pro vytváření lanových i opičích drah.

Záhony na zahradě jsou z části permakulturní a z části klasické. Na užitkových záhonech děti pěstují různé druhy zeleniny, bylinky apod. O zahradu a rostliny se starají učitelé spolu s dětmi v době pobytu venku, o smluvených víkendech pak péči zajišťují i dobrovolníci. Děti tedy mají možnost sledovat a prožívat velmi zblízka změny přírody v průběhu roku.

Školka spolupracuje s nadačním fondem města Plzně Zelený poklad. Díky podpoře z jeho grantových programů se podařilo uskutečnit několik environmentálních projektů jako například stavba venkovní pece na pečení chleba s přístřeškem, pořízení dětského zahradního náradí a mlýnků na mletí obilí, pořízení nádrží na zachytávání dešťové vody a vybudování jezírka a potůčku s herními prvky.

Příležitostně je s ohledem na příhodné počasí na zahradě stavěno teepee, které je využíváno jak k dopoledním společným aktivitám (např. venkovní komunitní kruh), tak k při školních akcích s rodiči či při hře dětí.

Kdo pečuje o děti?

Dolní třída – dva pedagogičtí pracovníci (z toho jeden pan učitel)

Horní třída – dva pedagogičtí pracovníci

Školní jídelna – kuchař a pomocná kuchařka

Úklid – uklízečka

Vedení školky – ředitel (působící současně jako učitel), zástupce zřizovatele

Externisté – eurytmista, mentorka, lektorka Aj, lektor dětské jógy

3. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. Filosofie školy, vzdělávací cíle a záměry

Naše školka vychází z principů **waldorfské pedagogiky**. V souladu s tímto pojetím je naším hlavním záměrem zprostředkovat dětem prožitek „svět je dobrý“. Cíleně podporujeme utváření optimálního vztahu dětí ke světu i sobě samým – budování jejich důvěry, porozumění světu a vědomí jeho smysluplnosti. Naším cílem je podporovat u dětí celostní rozvoj sil myšlení, cítění a vůle, vedoucí k rozvoji zdravé osobnosti a charakteru, vlastní tvůrčí realizaci a trvalé radosti ze života. Inspirujeme se i jinými pro nás hodnotnými směry.

Název našeho ŠVP – **Hnízdečko** je odvozen od základních principů a cílů našeho vzdělávacího programu. Za základní předpoklad ke zdravému vývoji dětí považujeme vytváření vhodných podmínek, které působí zvenčí. Takových, které vedou k naplňování jejich potřeb a k psychické pohodě. Naši školku charakterizuje klidné, láskyplné a po všech stránkách vyvážené prostředí, poskytující dětem bezpečí, jistotu, laskavé přijetí a přiměřené množství kvalitních podnětů, odpovídajících jejich vývojovým potřebám. V takovém prostředí mají děti možnost s důvěrou prožívat a objevovat svět a realizovat se v něm – rozvíjet se při zachování svojí vnitřní svobody a „vyletět“ až bude ten správný čas.

Společenství tříd i školky jako celku je koncipováno tak, aby co nejvíce odpovídalo přirozeným podmínkám dětí v domácím prostředí. Tomu odpovídá zejména kvalita a opravdovost vzájemných vztahů všech zúčastněných a obsah a formy práce s dětmi v menších kolektivech. **Žijeme s dětmi skutečný život** – provozujeme např. přirozené a smysluplné činnosti, které jsou pro děti srozumitelné (vaření a pečení, práce na zahradě a se dřevem, šití, úklid, opravy hraček, umělecké činnosti...), poskytujeme jim dostatek času a prostoru pro samostatnost, volnou hru a přirozený pohyb a přikládáme zvláštní význam společnému stolování a v neposlední řadě kvalitě přípravy „domácího“ výživného jídla z kvalitních surovin.

Základním principem utváření společenství v naší školce je respekt k jedinečnosti každého jednotlivce, jeho potřebám a možnostem, jeho individuální svobodě projevu a rozvoji směrem k vlastnímu potenciálu. K dětem přistupujeme s vědomím, že každý v sobě nese jisté vlohy a životní záměr volající z budoucnosti po uskutečnění. Stejnou důležitost přikládáme respektu ke kolektivním potřebám skupiny a vědomí odpovědnosti každého jednotlivce za fungování celého společenství. Předškolní věk je obdobím **navazování vztahů v širším společenství a rozvoje sociálních dovedností**. Dbáme na to, aby kvalita vztahů ve školce vedla jednak k naplňování duševních potřeb dětí a jejich psychické pohodě, ale také zdravému rozvoji sebepojetí a sociální sounáležitosti. Cíleně se zaměřujeme na rozvoj sebevědomí, sebedůvěry, sebeúcty, objektivního sebehodnocení, seberegulace, schopnosti porozumět svým pocitům i pocitům druhých a schopnosti

spolupráce.

Předškolní věk je ojedinělým prostorem svobody, ve kterém má dítě trávit čas volně a nenuceně. Zároveň je to období, kdy se učí respektovat hranice. Jako dospělí vychovatelé se cítíme být plně zodpovědní za vytvoření zdravého pevného rámce, který je vymezen jasně stanovenými pravidly, na jejichž dodržování důsledně dbáme. Tyto **hranice vnímáme jako bezpečnou náruč**, která dítěti ponechává tolik volnosti a svobody, kolik je schopno s ohledem na dosaženou úroveň vývoje unést. Dospělý je v našem pojetí pro dítě bezpečnou skálou, o kterou se může opřít, představuje pro dítě prvek stability a jistoty, umožňující dítěti svobodně objevovat svět a projevovat se v něm.

Dbáme na to, abychom neochromovali **iniciativu, vůli a kreativitu našich dětí** a podporovali jejich citlivost a schopnost představitosti. Obecně projevy aktivní tvůrčí síly dětí s radostí přijímáme a vytváříme podmínky pro jejich další rozvoj. V souvislosti s tím přikládáme mimořádný význam dětem iniciované spontánní volné hře. V rámci řízené činnosti pak dětem nabízíme široké spektrum tvůrčích činností. Nehodnotíme výkon dětí, podstatný je pro nás samotný proces tvoření a s ním spojený hluboký prožitek sebe sama, radosti a naplnění. Tyto zkušenosti dětem přináší aktivní pozitivní postoj k životu, zdravé sebepojetí, schopnost řídit svou životní cestu, čelit výzvám a překonávat překážky. Naším cílem je, aby děti byly samostatné. Proto je podporujeme v jejich vlastní iniciativě, rozvíjení schopnosti sebeobsluhy i rozvoji emoční inteligence. K samostatnosti vedeme děti důsledně, avšak s trpělivostí. Povzbuzujeme je a oceňujeme snahu. Kde to jen jde, nezasahujeme a necháváme dětem svobodu volby a dostatek času k procvičování. Přejeme si, aby z nich vyrostli lidé, jež o sobě samostatně rozhodují s vědomím širších souvislostí, přijímají zodpovědnost za svá rozhodnutí a dokážou se vypořádat s jejich následky.

V našem pojetí výchovy a vzdělávání má mimořádný význam a postavení také **příroda**. Školka je vybavena přírodními materiály, převážně dřevem, rytmus roku vychází z rytmů přírody, při našich tvůrčích aktivitách často využíváme přírodní materiály, s dětmi pečujeme o rostliny a zvířata (přikrmování přezimujících ptáků). Školní zahrada a okolí MŠ je místem, kde mohou být děti každý den s přírodou v přímém kontaktu. Naším záměrem je podpořit vnímavost vůči silám přírody, soulad s ní, vytvoření hlubokého vztahu k přírodě a vědomí sounáležitosti, které vyústí k respektujícím a ochrannému postoji k Zemi.

3.2. Formy a metody práce

Základním východiskem pro výchovu a vzdělávání dětí v naší mateřské škole je **vytvoření dobrého rámce**, tedy zdravého kvalitního prostředí, které na dítě **působí zvenčí**. Zahrnuje harmonické prostředí tříd a zahrady, nastavení hranic a pravidel a uplatňování pravidelného rytmu a principu nápodoby. Dítě předškolního věku jako by bylo

jedním velkým smyslovým orgánem, vnímá a napodobuje – zvnitřňuje vše, s čím se setkává. Proto je pro nás kvalita podnětů, které k němu přichází zvenčí, a přiměřenost jejich množství prvořadá.

Třídy jsou zařízeny tak, aby vybavením a barevným laděním poskytovaly dítěti přiměřené dojmy, aby neochromovaly jeho city a vůli přílišným množstvím a silou podnětů. **Třídy jsou útulné, na dítě působí harmonicky.** Hračky jako šátky, různé dřevěné stavebnice, přírodniny a panenky s jemným výrazem ponechávají dostatečný prostor pro představivost a kreativitu dětí. Vybavení a hračky jsou z přírodních materiálů, neboť zprostředkovávají dítěti pravdivou nezkrasovanou informaci a působí příjemně na jeho smysly. Hračky z přírodních materiálů nebo přírodniny samy (plody, kousky dřev, ovčího rouna či včelího vosku) v sobě stále nesou svoji životní sílu a svojí informací vybízí dítě k uplatnění své vůle, k aktivnímu působení – k tomu, aby se samo stalo hybatelem věcí.

V rámci činností poskytujeme dětem **podněty pro všechny jejich smysly**: zrak podněcujeme estetickými podněty s různě barevnými a světelnými poměry; hmat kontaktem s různorodými přírodními materiály, prstovými hrami, masážemi rukou před obědem; čich vonnými oleji z aromalamp, vůněmi koření a potravin při pečení, vůní včelího vosku při modelování apod.; sluch poslechem hudby i vlastní hudební aktivitou dětí, hraním si se zvukem a tichem, hledáním zvuku ve věcech, které nás obklopují; chuť kvalitním a chutným jídlem. Tyto vjemy prohlubují vnímavost dětí, podporují pozitivní postoj dětí k životu a utváří jejich orgány zdravým směrem. Kromě toho rozvíjíme smysl pro pohyb, rovnováhu a životní smysl.

Dítě předškolního věku chápe, prožívá a poznává svět nejen skrze smysly, ale i **pohyb**. Dostatek volného fyzického pohybu je základním předpokladem pro rozvoj motorických dovedností, které jsou úzce provázané s rychlým vývojem dítěte v tomto období. Děti překypují energií, mají velkou potřebu pohybu, skrze radost z něj vyjadřují svoji radost z objevování a chuť do života. Ve školce dětem poskytujeme dostatek příležitostí k volnému pohybu jak ve třídách, tak zejména při pobytu venku. Motorické dovednosti dětí rozvíjíme také při řízených pohybových aktivitách a tvůrčích činnostech.

Aby se dítě mohlo zdravě vyvíjet prostřednictvím napodobování, potřebuje coby **předobraz dospělého, který je hoden nápodoby**. Jako vychovatelé máme na paměti, že dětem doslova ukazujeme, jak žít svůj život. Dítě velmi dobře vnímá nejen to, co před ním konáme. Napodobuje i naše vnitřní pohnutky, postoje a tendence, se kterými se ztotožňuje a přijímá je. Z hlediska zdravého působení na vývoj dítěte dbáme, abychom jako vychovatelé předstupovali před dítě s takovými kvalitami jako pravdivost (soulad mezi myšlením, city a konáním), jasnost, klid, trpělivost, vnitřní přítomnost, opravdový zájem, iniciativa a radost ze života. Život s dítětem je v tomto pojetí příležitostí pro sebevýchovu a dává životu dospělého nový rozměr a hloubku. Přesněji řečeno, výchova dítěte sebevýchovu dospělého přímo předpokládá. Soužití s dětmi je v procesu našeho seberozvoje impulsem, současně však také díky přirozeným kvalitám vnímání a jednání

dětí, velkou podporou. Těmi kvalitami jsou především otevřenost ve vztahu k druhým lidem, otevřenost a víra ve změnu a vývoj a otevřenost k duchovním záležitostem.

Výchovu pojmáme obecně jako vzájemné setkání. Základem takového pojetí je navázání hlubokého vztahu s dítětem založeném na opravdovém milujícím zájmu o něj.

Život dětí ve školce probíhá v **pravidelném rytmu** zahrnujícím dobře známé činnosti opakující se v čase. Předvídatelný rytmus představuje pro děti jistotu a bezpečí, svět se tak pro ně stává srozumitelným a soudržným. Pravidelným rytmem dne, týdne a roku prohlubujeme rovnováhu a sebejistotu dětí a jejich pocit svobody. Pravidelný rytmus spolu s respektem k individuálnímu tempu dítěte je pro nás nástrojem k podpoře a otevřenosti dětí k novým podnětům a jejich vůli aktivně se zapojit do dění. Opakování činností dětem umožňuje opakované cvičení jejich dovedností. I když povaha činností zůstává stejná, dětem přináší s rostoucími schopnostmi a dovednostmi stále nové zážitky a zkušenosti.

V rámci rytmu dne dbáme na **vyváženost** s ohledem na povahu činností a **harmonické plynutí v čase**. Přejíždíme fázemi mezi jednotlivými činnostmi provázíme děti nenásilně formou rituálů (písň, prstové či pohybové hry...). V průběhu dne využíváme spontánní i řízené aktivity. Činnosti na sebe navazují, jsou propojeny jednotícím tématem, je v nich prostor pro cílené (plánované) i nezáměrné (spontánní) učení. Privilegované místo má ve školce dětmi iniciovaná volná hra, neřídíme ji ani nehodnotíme. Pokládáme ji za nejdůležitější aktivitu předškolních dětí, která jim umožňuje zažívat a pochopit svět a svůj život. K řízeným činnostem děti motivujeme, povzbuzujeme, ale nenutíme. Z hlediska metod dáváme jednoznačně přednost prožitkovému a činnostnímu učení, učení skrze pohyb, hru a komunikaci. I v řízené činnosti využíváme spontánních nápadů dětí, které spolu s nimi dále rozvíjíme. Jde nám o to, aby byl proces učení pro děti radostný a vnímaly ho jako hru. V naší školce nevyznáváme soutěživost, všechny činnosti jsou vedeny tak, aby při hodnocení dětí nebylo potřeba provádět srovnávání jejich výkonů. Podporujeme vztahy založené na spolupráci, respektu a úctě, a tak i některé řízené činnosti koncipujeme záměrně tak, aby byly děti „nuceny“ domluvit se a nacházet společná východiska.

Nezastupitelné místo v našem vzdělávacím programu mají **umělecké aktivity** jako vyprávění, dramatizace **pohádek**, hudba, malování, modelování a eurytmie. Četbou či vyprávěním pohádek v dítěti posilujeme schopnost obrazotvornosti, pohádky navíc vnímáme jako součást duchovně duševní stravy dítěte, posilující jeho víru a sílu ve vývoj. Při malování **akvarelovými barvami** zapouštěnými do mokrého podkladu prožívají děti svět barev – rozvíjí svoji vnímavost a tříbí smysl pro harmonii. V prostředí mateřské školy nám při tomto druhu malování nejde primárně o figurální obrazy, dítě je tak chráněno před případným vzájemným srovnáváním a prožitkem neúspěchu. Obecně se vyhýbáme ostré kontuře, která způsobuje vnitřní strnulost. Malování akvarelem má zejména terapeutické a harmonizující účinky, odstraňuje napětí a umožňuje dětem vyjádřit svůj vnitřní duševní svět. Pevnou součástí našeho pedagogického plánu je také provozování

hudby. To však není pojímáno jako samostatná aktivita, nýbrž prostupuje mnohé činnosti dne. Přednost dáváme jednoznačně živé hudbě, která je v dnešní době často opomíjenou součástí lidského života. Skrze aktivně provozovanou hudbu dochází k harmonizaci duševních i fyzických sil dětí. V předškolním věku jsou vhodné pentatonické a přirozeně znějící nástroje, na které je jednoduché hrát a také zpěv. Hudební nástroje mají děti možnost využívat i při volné hře. Zpěv provází děti celým dnem – zpíváme při umělecké činnosti, při pečení, ranních či odpoledních hrách i při ukládání dětí ke spánku.

V naší školce máme **věkově smíšené třídy**. Přirozeně zde vznikají situace pro střetávání názorů a potřeb jednotlivých dětí. Tyto situace poskytují dětem příležitosti pro spontánní sociální učení. Starší děti se mohou uplatnit při pomoci mladším, mladší děti se zase od svých větších kamarádů mohou hodně naučit. Věkově smíšené třídy nám také umožňují ponechat některé kompetence dospělého (pod jeho neustálým dozorem) v rukou starších dětí.

Součástí vzdělávacího programu jsou pravidelné lekce pohybového umění **eurytmie** vedené (za přítomnosti pedagoga a doprovodu na klavír) externím eurytmistou, vyučujícím na Základní waldorfské škole Dobromysl v Plzni. Při eurytmii jde o zviditelňování mluveného slova či hudby příslušnými gesty a pohybem těla. To, co je slyšitelné pro ucho, stává se viditelným pro oko. Tělesným pohybem se zviditelňuje vnitřní pohyb duševní (jde tedy o pohyb oduševnělý), navíc vnější fyzický pohyb zpětně působí proti duševní strnulosti. Eurytmie nás tak vnitřně uvádí do pohybu. Posiluje a uvádí v harmonii nejen síly tělesné a duchovně duševní, ale i síly myšlení, cítění a vůle.

Děti předškolního věku vnímají svět a vžívají se do něj skrze smysly, pohyb a hru. Při **eurytmii v mateřské škole** ve všech ohledech jejich vývojové možnosti a potřeby respektujeme. Vycházíme ze hry a principu nápodoby, hovoříme k dětem jazykem plným fantazijních prvků a namísto pouček a povelů je oslovujeme skrze obrazy. Používáme i pohyby, které jsou dětem v tomto věku vlastní (dupání, skákání, běhání, tleskání...). Promlouváme k nim tedy jazykem, který odpovídá jejich vnímání a tak mu rozumí. Díky tomu přijímají děti eurytmii jako něco naprosto přirozeného a provozují ji intuitivně rády. Pomáhá jim propojovat jejich vnitřní realitu plnou živé fantazie s realitou vnější. Eurytmie je pro děti ve školce „pohádkovým světem“, ve kterém se pohybují za doprovodu říkadel, písní, pohádek a příběhů po hravých formách. Literární texty jsou voleny velmi pečlivě s ohledem na uměleckou hodnotu, stavbu a rytmus. Když dítě při eurytmii vyjadřuje pohybem kvality, které stojí za slovy a hudbou, má příležitost procitnout je celým tělem. Eurytmie působí příznivě nejen na tělesný, ale i duševní vývoj dětí, působí celkově harmonizujícím a ozdravným způsobem – podporuje a rozvíjí vnímavost, smysl pro rytmus a řeč a schopnost vůle a cítění, pomáhá dětem „zabydlet“ se ve svém těle a harmonicky ho utvářet. Působí jako kompenzační a vyrovnávací prvek v případech nerovnoměrného vývoje či jednostranného zatěžování dětí (např. v případech oslabení příliš časným důrazem na rozvoj intelektových schopností). Pomáhá dětem dostat se do celkové

rovnováhy.

Pořádáme též mimořádné akce jako návštěvy muzikoterapeuta, školní výlety, návštěvy divadla či výstavy a jiné akce související se výchovně vzdělávací činností.

4. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

4.1. Materiální podmínky

Spodní třída je tvořena hlavní místností rozdělenou do dvou částí, stavebně neoddělenou ložnicí a rozlehlou koupelnou. Horní třída sestává z hlavní místnosti, neoddělené ložnice a koupelny. Interiér školky, vybavení, hračky a výukové prvky pochází z přírodních materiálů. Ve třídách se nachází stoly, skříně s matracemi a lůžkovinami, nábytek, kuchyňky, klidová zákoutí. Celý prostor tříd je určen pro hru. Prostředí je vytvářeno tak, aby podporovalo tvořivost a vynalézavost. V dolní třídě je umístěn pracovní stůl určený pro práci se dřevem. V hernách je dětem k dispozici i množství prostředků pro umělecké činnosti, zejména výtvarného a hudebního rázu. Většina hraček a pomůcek je umístěna v dosahu dětí, děti si je po dohodě s učitelem samy berou a vědí, že je mají vrátit na své místo.

Výzdoba školky se mění spolu s proměnami přírody v průběhu roku, vytváří ji společně děti i učitelé. Děti jsou obklopeny jednoduchými barvami a materiály, látkami k různým stavbám, proutěnými koši se stavebním materiálem, ručně vyráběnými panenkami, i nástroji pro práci. Každý den využíváme zahradu k pobytu a rozvoji dětí, snažíme se v ní poskytnout domov řadě různých živočichů. Ideální prostor k procházkám a pobytu v přírodě mimo školní zahradu poskytuje přilehlý sad, okolí řeky a nedaleký Božkovský ostrov a lesík.

4.2. Životaspráva

Mateřská škola pokládá základ pro správnou životasprávu. V naší školce klademe důraz na podnětné prostředí, celostní výživu, pravidelné střídání aktivity a odpočinku, dostatek pohybu na čerstvém vzduchu a ohleduplný vztah k přírodě.

Za úplný základ pozitivního prostředí ve školce považujeme respektující a vlídné vzájemné vztahy mezi učiteli, dětmi, rodiči a ostatním personálem školky.

Strava

Ve školce zajišťujeme celodenní stravování. Děti mají v průběhu svačiny nabídku čerstvého (v zimním období i sušeného) ovoce, zeleniny, semínek. Dbáme na dostatečný přísun vhodných tekutin, ke kterým mají děti celodenně přístup. Děti mají možnost volit mezi filtrovanou vodou a čajem (slabým odvarem z bylin), vybrané pití si mohou kdykoli samy, případně s asistencí učitelů, nalévat. Používáme kravské i rostlinné mléko.

Jsme si vědomi důležitosti toho, co jíme a jak jíme, společně se snažíme dodržovat tradice a rituály, které jsou spojené s přijímáním potravy. Učíme děti dávat hodnotu společnému stolování, které sblíží a prohlubuje pocit sounáležitosti. Nejde nám jen o to najíst se, ale pobýt spolu v příjemné atmosféře vřelosti a bezpečí. Máme za to, že se pak

tyto kvality stávají součástí živin přijímaných v jídle.

Děti dostávají pestrou stravu, která obsahuje především celozrnné obiloviny v rozmanitých podobách (kaše, zavářky do polévek, vlastní kváskový chléb, pomazánky, zdravé moučníky), ale i hlavní jídla jako nákypy, přílohy.

Z bílkovin preferujeme bílé maso a ryby a z rostlinných např. luštěniny.

Dbáme na dostatek zeleniny a ovoce. Snažíme se o stravování co nejvíce v souladu s ročními obdobími. Čerpáme zejména z místních zdrojů. Naše paní kuchařka se velmi detailně zabývá vhodnou kombinací jednotlivých surovin tak, aby strava byla hodnotná a pro děti přitažlivá.

Ve školní kuchyni sladíme přírodním cukrem, medem nebo sirupy, a to v přiměřeném množství. Omezili jsme spotřebu másla a mléka a používáme spíše máslo přepuštěné, rovněž kvalitní oleje slunečnicové, řepkové a olivové.

Přihlížíme k individuálním potřebám každého dítěte (zdravotní důvody – bezlepková dieta či různé alergie) k rozhodnutí rodičů (vegetariánství, žádosti o omezování bílého cukru, masa a kravského mléka ve stravě dětí).

Usilujeme o rozmanitost a přitažlivost stravy. Předkládáme dětem stravu tak, aby měli možnost seznámit se s její přirozenou chutí, aby se jim i líbila.

K dochucení používáme bylinky, z nichž některé si sami pěstujeme na zahradě, a sůl v přiměřeném množství. Ctíme, že čím jednodušší úprava, tím lépe, snažíme se zachovávat přirozenou chuť potravin.

Každý den pečeme v domácí pekárně chléb z vlastního kvásku z různých druhů mouky, kterou si i sami meleme z obilí.

Jednou z pravidelných dopoledních činností ve třídách je i práce s potravinami a pečení. Díky NF Zelený poklad jsme si pořídili ruční mlýnky, které jsou trvale umístěny ve třídách. Děti tak mohou při pečení používat i vlastnoručně umletou mouku.

Učitelé děti do jídla nenutí. V případě nezájmu je vedou k tomu, aby alespoň ochutnaly. Jídla jsou společná (kromě odpolední průběžné svačiny), předchází jim pravidelný společný rituál.

Odpočinek

Velmi důležitým fenoménem v životě naší školky je princip pravidelného rytmu v průběhu dne. Rytmus zajišťuje mimo jiné i rovnováhu mezi aktivitou a odpočinkem. Všechny děti po obědě odpočívají na lůžku. Ukládání dětí ke spánku probíhá každý den stejným způsobem, provází jej rituál, který dětem pomáhá přejít z aktivního činění k odpočinku v mírné a klidné atmosféře. Součástí tohoto rituálu je četba či vyprávění

pohádky, zpěv, případně hra na kantelu nebo tibetskou mísu. Klasické pohádky, které jsou plné obrazů důležitých pro dětskou duši, vyprávíme (čteme) opakovaně. Stejná pohádka děti provází po dobu i několika týdnů. Pohádku vybíráme s přihlédnutím k aktuálnímu tématu a věku dětí.

Respektujeme individuální potřebu spánku, ale jsme si vědomi významu regenerace pro dětský organismus. Děti, které neusnou, se po přiměřené době klidu na lůžku mohou věnovat klidové činnosti jako je prohlížení knížek. Předškolní děti, které neusnou, se po přiměřené době odpočinku na lůžku zabývají v určené dny pod vedením pedagoga předškolní přípravě.

Pohyb

Dáváme dětem velký prostor pro volný pohyb ve třídách. Neustále mají k dispozici lavičky, stojany a balanční plošiny pro samostatnou tvorbu různých „opičích drah“, prolézaček a bunkrů.

Pobyt venku, ať už na zahradě nebo při procházkách, je pohybu přímo vyhrazen. Děti mají možnost lézt, prolézat, šplhat, ručkovat, skákat, balancovat, ... Na školní zahradě máme stromy, které mají vhodnou výšku větví pro trénování zavěšování, prolézání. Díky dostatku příležitostí k volnému pohybu děti spontánně podporují svůj tělesný vývoj, koordinaci pohybů, smysl pro rovnováhu, učí se reálně odhadnout své možnosti, budovat svoji sebedůvěru. Jedenkrát týdně chodíme na dopolední výlety v okolí školky.

Děti vedeme k přiměřenému oblékání a obouvání. V letních měsících (po dohodě s rodiči) umožňujeme dětem na zahradě i chození bez bot. Přirozenou cestou rozvíjí stimulováním různými druhy podkladů v přirozeném terénu citlivost a reflexní schopnost chodidel. Tím se umocňuje rozvoj motoriky i stabilita těla, včetně vnímavosti vůči charakteru a vlastnostem přírodnin.

Vztah k přírodě

Výchovu k ohleduplnému vztahu k okolnímu prostředí řadíme, byť v širším slova smyslu, také k zdravé životosprávě. Vnímáme ji jako důležité téma současné doby. Snažíme se předcházet vzniku přemíry odpadů a vedeme děti k jejich třídění. Ve třídách máme umístěny odpadkové koše v odpovídajícím množství. Ve třídách třídíme důsledně zejména papírový odpad, v kuchyni pak kromě papíru, skla a plastů i odpad kompostovatelný. Ve spolupráci s rodiči využíváme příležitostně některé druhy odpadů za účelem recyklace při tvoření s dětmi (karton, plata od vajec, roličky, kelímky).

Jako čisticí prostředky užíváme zejména ekologické výrobky, a to i s ohledem na provoz domácí čistírny odpadních vod. Děti seznamujeme v rámci témat s možnostmi využití bylin jako léčivek či jako přírodního barviva.

4.3. Psychosociální podmínky

Snažíme se vytvářet dětem prostředí přijetí, vlídné podpory a láskyplné důslednosti. Vše, co dospělý dělá, pokračuje v nitru dítěte. Proto považujeme za důležité, jak se v blízkosti dítěte chováme.

Veškeré jednání dospělých (učitelů a ostatního personálu) k dětem vychází z úcty a rovnocenného vztahu k dítěti, které je plnohodnotným člověkem. Učitelé si kontrolují pravdivost svého jednání, soulad myšlení s jednáním, své včasné a emočně přiměřené jednání, aby byli dobrými vychovateli a společníky jako respektující autorita. Učitelé dětem poskytují loajalitu, podporu, dohled a doprovod. Jsou si vědomi toho, že je děti konfrontují se sebou samými a že je to cesta pro jejich vlastní vývoj.

Dbáme na to, aby dětem zůstávala odpovědnost za jejich vlastní chování, a aby měly možnost vidět důsledky svého chování ve své komplexnosti. Vedeme je tak k tomu, aby se uměly dobře projevovat a uplatnit ve společnosti.

Děti jsou brány ve všech ohledech a projevech vážně. Snažíme se poznat a pochopit dítě a motivy jeho chování tak, abychom mohli dítě doprovázet, pomáhat mu na jeho vlastní cestě, povzbuzovat ho či korigovat nežádoucí projevy. V tomto směru nám pomáhají k hlubšímu poznávání dítěte i rozhovory s rodiči a poznání zázemí dítěte. Opora o rodičovskou pomoc zkvalitňuje nejen výchovnou práci, ale i mezilidskou atmosféru ve školce. Pohled na dítě respektuje i duchovní stránky osobnosti a vlastní já dítěte.

Snažíme se vést děti tak, aby mezi sebou mluvily zdvořile a srozumitelně, aby se učily vzájemné spolupráci, soucítění, respektovaly se, a aby své konflikty mezi sebou uměly řešit samy. Hranice, které všichni respektujeme, vznikly postupně a s ohledem na vývojový stupeň dětí. Síla autority učitele se přizpůsobuje typu dítěte.

Ve školce je dodržován pracovní řád, ve kterém jsou zakotveny zásady a úkoly učitelů a ostatního personálu. Důsledné dodržování řádu, chodu dne a pravidel je prostředkem k vytyčeným cílům.

Děti jsou ušetřeny informačního přívalu, proto se ve školce neseťkají s televizí a počítačem. Nepodporujeme používání telefonů, tabletů či notebooků u takto malých dětí, neboť dosud nebyl ověřen vliv těchto technologií na dětský mozek a jeho pozdější kondici. Vždy upřednostňujeme skutečné činnosti s reálnými předměty v živém společenství lidí. Přehrávač hudby používáme jen k meditacím či poslechu zajímavých nahrávek.

Adaptace dětí probíhá podle potřeb jednotlivých dětí ve spolupráci s rodiči.

4.4. Organizace chodu

Rytmus dne

Rodiče mohou s dětmi přicházet do školky od 7.00 hod. Společně pak přichází do své třídy. Zde se pozdraví s učitelem, čímž dojde k vědomému předání dítěte do jeho péče. Dítě si poté může vybrat, zda se bude věnovat řízené činnosti dle programu týdne či volné hře. Po společném úklidu následuje společná řízená pohybová činnost doprovázená zpěvem, říkadly, prstovými hrami či hrou na hudební nástroje. Činnosti pohybového, rytmického a hudebního charakteru jsou nedílnou součástí každého dne v týdnu, vždy se vztahují k aktuálnímu tématu, a tak spojují jednotlivé dny. Po svačině se setkáváme ke společnému sdílení v komunitním kruhu. Poté následuje pobyt na zahradě spojený s volnou hrou či prací na zahradě. Obědu předchází zklidňující „olejčkový kroužek“, po obědě pak následuje odpočinek dětí. Odpoledne se mohou děti věnovat pokračování dopolední činnosti, zúčastnit se jiné práce či si volně hrát. Den ve školce končí pro děti v 16:30.

Režim dne je orientační, jen doba jídla a odpočinku je závazná. Ke změnám v organizaci chodu jednotlivých tříd může docházet v návaznosti na momentální potřeby vyplývající z třídních vzdělávacích programů či aktuální situace ve třídě. V organizaci chodu dne jsme vedeni nejen vědomím blahodárnosti pravidelného rytmu, ale také snahou o respekt k individuálnímu tempu a potřebám jednotlivých dětí a respektu k potřebám celé skupiny. Naším záměrem je zajistit dětem takové podmínky, aby pro ně den ve školce plynul přirozeně a harmonicky.

Každá z obou tříd má své dva kmenové učitele, kteří vykonávají přímou pedagogickou činnost 6 hodin denně. Pokud je ve školce celkem pod 22 dětí nebo je jeden z učitelů mimo školku, mohou být třídy časně ráno či po odpočinku spojovány v dolní třídě nebo venku na zahradě.

Průběh dne:

7.00 – 8.45 volná hra a jiné činnosti podle zájmu dětí, společná činnost dle týdenního programu, společný úklid třídy

9.00 – 9.20 pohybová hra

9.20 – 9.40 svačina

9.40 – 10.00 komunitní kruh

10.00 – 12.00 pobyt venku

12.00 – 12.30 oběd

12.30 – 13.00 příprava na odpočinek

13.00 – 14.30 odpolední odpočinek

14.30 – 16.30 svačina, volná hra a činnosti podle zájmu dětí

Součástí každého školního dne jsou rituály. Jedním z nich je komunitní kruh. V něm má každé dítě možnost sdělit ostatním cokoli, co je pro něj zrovna důležité. V kruhu se

učíme vyjádřit své myšlenky, a také respektovat prostor druhého. Učíme se naslouchat. Součástí kruhu může být i vyprávění příběhu, pohybová nebo prstová hra, zpěv a hra na hudební nástroje.

Rytmus týdne

Jednotlivé dny máme ve školce svázané s konkrétními činnostmi.

K **pondělí** patří **prostorové tvoření**. Modelujeme z včelího vosku (je na dotek velmi příjemný, má příjemnou medovou vůni a dobře drží tvar), pracujeme také s keramickou hlinou, papírovou hmotou, tvoříme koláže, asambláže apod.

V **úterý pracujeme s potravinami**, pečeme či vaříme polévku venku na kamnech. Konkrétní recepty vybíráme podle aktuálního tématu. Snažíme se dětem poskytnout celou škálu chutí a vůní. Společně poznáváme zrakem, hmatem i čichem různé druhy potravin. Děti se seznamují s celým procesem výroby jídla a se surovinami v jejich přirozené podobě. Poznávají všechny související činnosti a jejich vzájemnou propojenost např. od vytváření těsta až po pečení v troubě či od krájení zeleniny na polévku po její vaření.

Středa je naším **procházkovým dnem**, kdy trávíme celé dopoledne většinou mimo školní zahradu. Na tuto dopolední cestu jsou děti od rodičů řádně vybaveni náhradním oblečením a pitím, které si nosí ve vlastním batůžku. Cíl našich výletů volíme dle kondice dětí a klimatických a povětrnostních podmínek. Naše výpravy směřujeme mimo zastavěné území Božkova, většinou do přilehlého sadu, na Božkovský ostrov či do nedalekého lesíka. Z cesty se vracíme ještě před obědem.

Ve **čtvrtek** se věnujeme **malbě**. Při malování používáme především techniku akvarelu na vlhký papír, kdy nevedeme děti ke ztvárnění konkrétních předmětů, ale k prožitku barvy. Děti mají prostor ke hře s barvou a vodou. Prostřednictvím této činnosti rozvíjí svůj cit pro barvy, zažívají vznik doplňkových barev, rozvíjí svou představivost. Využíváme však i jiné, pro děti zajímavé, výtvarné techniky. Na kresbu používáme kromě tradičních kresebných pomůcek (voskovky, pastely, pastelky, křídly, tuše...), také voskové bločky, které mají širokou stopu a jsou měkké. Umožňují ztvárnění prožitků ve velkých barevných plochách a díky jejich vrstvení mohou děti pozorovat vznikání nových odstínů.

V **pátek** se děti věnují za klavírního doprovodu pod externím vedením **eurymii**. Jedná se pohybový projev, rozvíjející procesy vývoje dítěte. Děti mají v tento den více prostoru pro volnou hru, ale i pro úklid ve formě třídění herního materiálu, opravy hraček či péči o květiny.

Rytmus roku

Základním rámcem pro rytmus roku jsou slavnosti, kterými završujeme období

daného tematického celku. Slavíme slavnosti, které mají základ v rytmech přírody a tradici naší kultury.

4.5. Řízení školy

Statutárním zástupcem školy je ředitel jmenovaná zřizovatelem, podstatným výkonným činitelem je i zástupce zřizovatele. Ředitel řídí provoz školy po stránce právní, organizační, hospodářské a technické. Povinnosti a odpovědnost jednotlivých pracovníků školy jsou stanoveny v náplních práce, pracovním řádu a dalších vnitřních předpisech školy. Ředitel usiluje o kolegiální vedení, zapojuje všechny pracovníky do spolurozhodování v důležitých otázkách, respektuje jejich názor a podporuje vzájemnou důvěru a spolupráci. Pedagogům dává v jejich pedagogické práci prostor k samostatnému rozhodování, uplatnění vlastní tvůrčí iniciativy a realizaci vlastních nápadů. Podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků dle jejich potřeb a zájmů. Na metodickém vedení se podílí mentorka školy.

Předávání informací mezi pracovníky probíhá individuálně při osobním denním styku, na provozních a pedagogických poradách, prostřednictvím e-mailů či telefonu.

Rodičům jsou předávány informace osobně při předávání dětí, e-mailem, telefonicky, na nástěnkách v šatně či na schůzkách s rodiči. V případě výjimečných událostí a změn v pravidelném chodu jsou rodiče informováni osobně, e-mailem či telefonicky. O plánovaných akcích jako jsou návštěvy divadla, výlet na farmu a odpolední slavnosti jsou rodiče informováni minimálně s týdenním předstihem prostřednictvím e-mailu. S plánem organizace školního roku, zahrnujícím kompletní plán slavností a prázdnin, jsou rodiče seznámeni na úvodní schůzce s rodiči v měsíci září daného školního roku.

Školka spolupracuje se Základní waldorfskou školou Dobromysl v Plzni. Učitelé jsou v osobním i profesním kontaktu s waldorfskými mateřskými školami a lesními školkami v ČR. Spolupracujeme s Asociací waldorfských mateřských škol a příležitostně organizujeme vzdělávací semináře pro pedagogy či přednášky pro rodiče.

4.6. Personální a pedagogické zajištění

Kolektiv školky sestává ze 4 pedagogů, přičemž v dolní třídě působí učitel – muž. Ředitel školy je zároveň učitel. Všichni mají odbornou kvalifikaci pro práci učitele v mateřské škole, nebo si dokončují odborné vzdělání. Jeden z nich je absolventem tříletého studia waldorfské pedagogiky prvního sedmiletí pořádaného Asociací waldorfských mateřských škol, jejímž je aktivním členem. Ostatní pedagogové toto studium navštěvují či se účastní jednotlivých víkendových seminářů. Stravování zajišťuje kuchařka s pomocnou kuchařkou, které připravují jídla ve školní kuchyni a zároveň se

starají o zásobování. O pravidelný úklid se stará teta na úklid a učitelé po ukončení výchovné práce s dětmi. Personál školky je vybírán velmi pečlivě a společným kritériem pro všechny je radost, optimismus a odpovědnost v přístupu jak k životu, tak k práci ve školce. Neboť jsou to právě učitelé i ostatní personál, kdo nejvíce ovlivňuje úroveň vzdělávání.

Kolegium školky je v úzkém kontaktu, jedenkrát týdně se pracovníci školky schází na pravidelných poradách. Věnují se hodnocení proběhlých událostí, přípravě budoucí činnosti, popř. dalším organizačním záležitostem a metodickým tématům. Podstatná část setkání je věnována rozhovorům o dětech a práci s nimi a sebevzdělávání formou společného čtení a rozboru textů či diskuzí nad pedagogickými tématy. Vzájemné vztahy jsou postupně budovány na respektu a úctě k sobě a na vzájemné pomoci. Vzájemné pozitivní vztahy v kolektivu školky jsou prohlubovány i společnými akcemi. Nadšení a síla mezilidských vztahů pomáhá školce překonávat i těžké překážky.

Vyznáváme filosofii, že výchova začíná sebevýchovou. Proto je pro nás samozřejmostí pracovat na sobě, rozvíjet se, vzdělávat se. Učitelé se sami i společně vzdělávají a podle možností a zájmů si doplňují informace a zkušenosti v uměleckých aktivitách. Formou odborné četby, účasti na seminářích, workshopech, přednáškách apod. si rozšiřují a upevňují své vědomosti. Navštěvují Studium waldorfské pedagogiky předškolního věku pořádaný Asociací waldorfských mateřských škol a jiné související semináře (např. semináře eurytmie, muzikoterapie...) či akreditované kurzy pořádané např. NIDV a KCVJS v Plzni.

4.7. Spoluúčast rodičů, vztahy s rodiči

Vztah k rodičům je budován a funguje na základě spolupráce, vzájemné důvěry a dobré komunikace. Uvědomujeme si, že při výchově dítěte je zapotřebí znát jeho rodinné poměry, a co nejvíce spolupracovat s jeho rodiči. Pro podporu vztahů s nimi a vytvoření podmínek pro vzájemné sdílení nabízíme příležitostně ve školce různé tvůrčí a kulturní aktivity a přednášky určené právě rodičům.

Formy spolupráce s rodiči jsou společné schůzky, individuální konzultace, společné tvořivé činnosti a společné slavnosti a vícedenní pobyty (rodičů a dětí) v přírodě.

Komunikace s rodiči je osobní, emailová, telefonická a písemná na nástěnkách v šatně. O akcích a činnostech jsou rodiče informováni vždy s dostatečným předstihem. Z důvodu provázanosti života dítěte ve školce a doma jsou pro rodiče na nástěnce v šatně k dispozici básničky a písničky, které děti provází aktuálně probíhajícím tématem.

Učitelé podporují aktivní přístup rodičů ke školce, rodiče se mohou podílet na aktivitách a údržbě školky, přinášet nové podněty.

Školka rodičům nabízí též možnost půjčování knih a časopisů ze školní knihovny. Knihovna je zaměřena na témata výchovy dětí, pedagogiky, anthroposofie, muzikoterapie, zdravé stravování, psychologie, tituly s globálními tématy, pohádkové knihy Jakoba Streita, atd. Časopisy půjčujeme, Člověk a výchova, Studánka, Věneček. Knihovna se nachází v suterénu školy, výpůjční doba je jeden měsíc. Tato služba není zpoplatněna. Nabídka knih se neustále rozšiřuje o nové tituly.

4.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Ve výchovně vzdělávací činnosti respektujeme vždy jak obecné vývojové potřeby dětí, tak i individuální potřeby a možnosti každého jednotlivého dítěte. Individuální přístup k dětem, hluboký zájem o ně a snaha o pečlivé a uvážlivé vyhodnocování individuálních osobnostních charakteristik přímo plyne z filosofie, kterou školka ve své činnosti uplatňuje. Naším cílem je vytvářet optimální podmínky pro plné zapojení dítěte a jeho rozvoj směřující k maximálnímu využití jeho osobního potenciálu, a to pro všechny děti bez rozdílu. K naplňování těchto cílů je pro nás zásadní včasné a profesionální vyhodnocování dosažené úrovně vývoje, posouzení individuálních potřeb a možností, znalost sociálního zázemí a aktuálního zdravotního stavu a případné rozpoznání jednostranností a omezení ve vývoji. Záměrem takto pojaté diagnostiky dítěte je včasné odhalení případných speciálních vzdělávacích potřeb a následná intervence.

Prostředky, které k tomu cíleně využíváme, jsou:

- Menší kolektivy dětí umožňující individuálnější přístup
- Skutečnost, že necháváme dětem prostor pro svobodný projev a bereme je ve všech ohledech vážně
- Úzká spolupráce všech pedagogů formou hovorů o dětech při vzájemných konzultacích na kolegiích konaných jedenkrát týdně, v případě potřeby konzultace s mentorkou
- Budování vztahů s rodiči založených na respektu, důvěře a otevřenosti, umožňujících úzkou spolupráci s nimi

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo uplatnění svých práv, potřebuje podpůrná opatření. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola. Pokud má tedy učitel ve třídě dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Volí vhodné metody, formy, obsahy a prostředky, dále odpovídající profesionální postoje a dbá na citlivost a přiměřenost svého působení. Pokud nedostačuje samotné zohlednění individuálních potřeb dítěte, stanovuje učitel na základě vlastní diagnostiky první stupeň podpůrných opatření. Podpora v prvním stupni spočívá v přímé podpoře

v edukačním procesu a ve vypracování tzv. Plánu pedagogické podpory (PLPP). PLPP vypracovává písemně na základě školního vzdělávacího programu třídní učitel. Vychází ze souhrnu informací, které o dítěti získá prostřednictvím vlastního pozorování a hodnocení dítěte, rozhovorů s rodiči a konzultací s kolegy na pedagogické radě. S obsahem PLPP musí být seznámeni rodiče dítěte a kolegové. V rámci prvního stupně se de facto jedná o zvýraznění zásad individuálního přístupu. Podpora se stanovuje tak, aby bylo možné hodnotit efektivitu zvolených strategií. Vyhodnocení PLPP probíhá v časovém intervalu uvedeném v tomto dokumentu, a to formou konzultace v rámci pedagogického kolegia. V případě, že zvolené strategie nevedou po přiměřeně dlouhé době, k pozitivním změnám, doporučí učitel rodičům vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení. Pokud je výsledkem tohoto vyšetření přiznání vyššího stupně podpůrných opatření, vypracovává třídní učitel písemně Individuální vzdělávací plán (IVP), a to na základě doporučení školského poradenského zařízení, žádosti rodičů a rozhodnutí o povolení vzdělávání podle IVP, které vydává ředitel školy. Při tvorbě IVP vychází také ze zpráv dalších odborníků, ze ŠVP, vlastního pozorování a hodnocení dítěte, rozhovorů s rodiči a konzultací s kolegy na pedagogické radě. V rámci IVP stanovuje způsob realizace podpůrných opatření. Zákonný zástupce dítěte uděluje s poskytováním podpůrného opatření školou (spočívajícího ve výuce podle IVP) písemný informovaný souhlas. S obsahem IVP jsou seznámeni také všichni učitelé. Naplňování IVP hodnotí min. jedenkrát za rok ve spolupráci se školou školské poradenské zařízení. Podpůrná opatření vyšší než prvního stupně poskytuje škola, pokud je to s ohledem na organizační a ekonomická hlediska možné.

Spádovým poradenským zařízením pro naši mateřskou školu je Pedagogicko-psychologická poradna Plzeň, pracoviště Plzeň – město, Částkova 78, 326 00 Plzeň.

4.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Koncepce vzdělávání v naší mateřské škole je založena na principu individuálního přístupu a snaze o optimální rozvoj každého dítěte s důrazem na přiměřenost a vyváženost podnětů. Naším cílem je podporovat harmonický rozvoj dětí směrem k naplnění jejich potenciálu a životních záměrů. Proto si v rámci diagnostického pozorování všímáme nejrůznějších tendencí ve vývoji včetně nadání a mimořádných vloh. Považujeme za důležité umožňovat dětem rozvíjet se v oblastech, o které jeví zájem, při činnostech, které jim přinášejí uspokojení a pocit sebehodnoty. Nadání dětí však není upřednostňováno do té míry, aby docházelo k jednostrannému přetěžování dítěte. Dále máme na paměti, že v předškolním období dítě mnohdy přirozeně prochází obdobím nerovnoměrného či skokového vývoje a je tudíž obtížné odlišit nadání v určité oblasti od zrychleného vývoje. Stále častěji se v současné době také setkáváme s případy, kdy je dítě záměrně rodiči vedeno neúměrně brzy k rozvoji intelektových schopností na úkor vývoje v jiných oblastech. Takové děti mnohdy přílišnou záměrnou stimulací jedné oblasti

zaostávají ve vývoji v dalších oblastech, nejčastěji v emočním a motorickém vývoji a vývoji sociálních dovedností. Individuální zájmy dětí a případná nadání se snažíme rozvíjet tak, aby nebyl narušen harmonický rozvoj dětí.

Prostředky, které využíváme v oblasti rozvoje individuálních zájmů a nadání dětí za současného zachování rovnováhy ve vývoji, jsou:

- Rozmanitá nabídka vzdělávacích činností za současného zachování přiměřenosti podnětů (součástí vzdělávací nabídky jsou nejrůznější druhy uměleckých činností a běžných praktických činností jako je vaření, péče o rostliny a zvířata, šití, práce se dřevem...)
- Psychosociálně bezpečné prostředí motivující děti k sebevyjádření a sebeuplatnění, cílená podpora důvěry a sebedůvěry dětí
- Respekt k individuálním zájmům a pracovnímu tempu dětí
- Skutečnost, že necháváme dětem prostor pro svobodnou volbu a projev a bereme je ve všech ohledech vážně
- Záměrný rozvoj tvořivosti, rozvoj pracovních návyků v souladu s věkem dítěte (schopnost koncentrace pozornosti, dokončení úkolu...), schopnost objektivního sebehodnocení a seberegulace, schopnost řešit samostatně problémy
- Eliminace prvku soutěživosti a srovnávání výkonů jednotlivých dětí
- Úzká spolupráce všech pedagogů formou hovorů o dětech při vzájemných konzultacích na kolegiích konaných jedenkrát týdně, v případě potřeby konzultace s mentorkou
- Budování vztahů s rodiči založených na respektu, důvěře a otevřenosti, umožňujících úzkou spolupráci s nimi

4.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

K předškolnímu vzdělávání v naší mateřské škole přijímáme zpravidla děti ve věku od 3 let. V ojedinělých odůvodněných případech max. 3 měsíce před dovršením 3 let věku. V těchto případech vždy přihlížíme ke zralosti dítěte.

Základní principy a metody, které uplatňujeme při práci s dětmi, jsou vhodné i pro děti mladší 3 let. Jedná se zejména o pravidelný rytmus, rituály, dostatek prostoru pro volnou hru a pohyb, prožitkové a činnostní učení, zvýšenou péči o kvalitu vztahů, pevně nastavené hranice a vyváženost s ohledem na povahu činností.

Pokud se ve školce vzdělávají děti mladší 3 let, vyhodnocujeme stávající podmínky a provádíme případné úpravy s ohledem na potřeby a možnosti daného dítěte.

Zaměřujeme se především na tyto oblasti:

- Bezpečnost prostředí s ohledem na věcné vybavení (hračky a pomůcky, nábytek a hygienické zařízení vyhovující antropometrickým požadavkům dítěte), dostatečné zázemí pro zajišťování hygieny dítěte
- Zajištění zvýšeného dohledu na zahradě školy
- Umožnění adaptace dle individuálních potřeb dítěte a specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty
- Více individuální péče zahrnující
 - dostatečnou emoční podporu (s ohledem na proces adaptace, přirozenou potřebu pevné vazby na dospělou osobu, přirozený egocentrismus dítěte, vývojovou fázi sebeuvědomění a případná omezení v komunikaci s ostatními dětmi)
 - dopomoc při osvojování si návyků a při sebeobsluze
- Zajištění dostatečného překrývání pedagogů při přímé pedagogické činnosti v období adaptace
- Dodržování pravidelného rytmu, využívání rituálů a opakování činností
- Laskavě důsledné nastavování jasných hranic
- Respekt k individuálním možnostem dítěte (pomalejší pracovní tempo, menší obratnost, rychlejší unavitelnost, nižší schopnost koncentrace)
- Zajištění zóny pro klidnější hru či průběžný odpočinek dítěte
- Úzká spolupráce všech pedagogů při vzájemných konzultacích na kolegiích konaných jedenkrát týdně, v případě potřeby konzultace s mentorkou
- Úzká spolupráce s rodiči (průběžné konzultace průběhu adaptace, zajištění provázanosti režimu ve školce s režimem doma, zajištění dostatečného vybavení pro dítě včetně dostatečného množství náhradního oblečení)

5. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Děti jsou přijímány zpravidla ve věku od tří do šesti, v případě odkladu školní docházky do sedmi let a jsou ve školce rozděleny do dvou tříd. Do spodní třídy jsou přijímány do maximální kapacity 22 dětí, do horní 18 dětí. Zařazování dětí do tříd vychází z posouzení všech okolností u jednotlivého dítěte, aktuální naplněnosti a specifík jednotlivých tříd a příp. i přání rodičů. Kritéria pro přijetí jsou stanovena v samostatném předpisu, děti jsou přijímány na základě žádosti o přijetí a evidenčního listu, při řádném zápisu, v případě volné kapacity v průběhu roku.

Učitelé vykonávají přímou pedagogickou činnost v rozsahu 31 hodin týdně. K překrývání při činnostech dochází od 10.30 do 13.00 hod. s výjimkou středy, kdy se přímá pedagogická činnost učitelů překrývá v době od 8.00 do 13.00 hod. Tento den je vyhrazen dopolednímu pobytu venku.

6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Naše vzdělávací nabídka je členěna do šesti základních bloků (6.1. – 6.6.). Tyto bloky nejsou řazeny chronologicky. Jejich obsah vychází ze života dětí, z přirozeného rytmu ročních dob, z různých společenských a přírodních skutečností. Učitelé s nimi pracují na základě aktuální situace. Jsou proto rozpracovávány do TVP v rytmu roku, prolínají se, opakovaně se objevují v různých obměnách a různě dlouhou dobu.

6.1. Život ve školce

charakteristika:

Ve školce se děti setkávají s novou životní situací – mají se stát jedinečnou, spolupracující a respektující částí různorodé skupiny. K tomu je třeba, aby dosáhly jistého stupně samostatnosti, naučily se respektovat názor druhých, uměly vyjadřovat své emoce, aby pochopily smysl pravidel formujících kolektiv a ta pak dodržovaly. Je žádoucí, aby společně s ostatními vhodným způsobem řešily problémy a konfliktní situace, naslouchaly si.

naše záměry:

- navazování vztahů s novými kamarády, rodiči, pedagogy a ostatními lidmi ve školce
- poznávání vlastních možností, komunikace a spolupráce s ostatními vytváření a upevňování pravidel společného soužití
- vytváření společných rituálů jako součástí života skupiny dětí a dospělých
- získávání vědomostí o správném chování nejen k sobě samému, ale i k ostatním dětem

co dětem nabízíme:

- psychomotorické hry
- senzomotorická cvičení, kruhové hry
- komunitní kruh
- individuální rozhovory pravidelný rytmus dne
- vytváříme společně pravidla, aby se nám dobře dařilo
- cizí lidé – seznamujeme se s novými kamarády, dospělými, ale pozor!
- hry na rozvoj pocitu sounáležitosti, kamarádství, citlivého jednání, přívětivosti, součinnosti a spolupráce

co se děti naučí:

- dokážou komunikovat s vrstevníky i dospělými
- vytvářet pravidla pro efektivní fungování společenství a snažit se o jejich respektování a dodržování
- prožívat pozitivně setkávání s druhými lidmi

6.2. Já

charakteristika:

Chceme děti provázet a podporovat na jejich cestě, aby se stali se svobodnou, sebevědomou, jedinečnou osobností. Osobností, která zná své silné i slabé stránky. Osobností, která umí překonávat překážky, řešit různé životní situace, jednat samostatně ale i domlouvat se a spolupracovat s ostatními.

Každé z dětí má svou vlastní cestu, způsob a rychlost postupování. Tento fakt respektujeme, při práci s dětmi vycházíme z jejich konkrétních potřeb, z aktuální situace. Všechny činnosti vedeme tak, aby nebylo nutné provádět v hodnocení srovnávání dětí.

naše záměry:

- uvědomění si a poznávání svého těla a svých smyslových, pohybových a uměleckých možností
- prohlubování vyjadřovacích schopností
- získávání vědomostí o správném chování nejen k sobě samému, ale i k ostatním dětem /lidem/, o přátelství, o vztazích v rodině, smyslu spolupráce a o toleranci lidí všech národností a barev pleti
- uvědomování si své vlastní identity

co dětem nabízíme:

- hry kde vnímáme vlastní tělo

- volná hra, prosociální hry, komunitní kruh
- psychomotorické hry
- opičí dráhy
- rozhovory o nemoci a co nás uzdravuje
- smyslové hry zaměřené na - hmat, sluch, čich, chuť, zrak, rovnováhu
- nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě...)
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, lezení..)
- rozlišujeme zlo a dobro
- činnosti vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, rozhodování a sebehodnocení
- aktivity podporující sbližování a kamarádství

co se děti naučí:

- znát své tělo, vnímat své potřeby a poznávat, co je pro nás zdravé a co nebezpečné
- vyjadřovat samostatně své pocity, prožitky, zájmy i potřeby
- dokázat se domluvit s vrstevníky, prosadit svůj názor a najít si své místo ve skupině a umět se i podřídit potřebě skupiny popř. jednotlivce
- rozlišit společenské skupiny – rodinu, kamarády, společenství, cizí lidi
- mít zdravé sebevědomí a schopnost sebehodnocení
- mít zájem o své okolí, poradit si přiměřeně s nově vzniklou situací a řešit ji
- vědomě využívat svých smyslů
- zvládat vlastní potřeby a zájmy a soustředit se na jednorázový výkon, sebevědomě vystupovat v kolektivu, ale i spolupracovat ve skupině
- zvládat dovednosti v oblasti jemné motoriky při práci s různými materiály

6.3. Moje kořeny a život ve společnosti

charakteristika:

Každý z nás někam patří, z něčeho vyrůstá. Narodili jsme se v konkrétní zemi, městě, rodině. Poznáváním svých kořenů poznáváme sami sebe a následně i druhé; můžeme porozumět souvislostem, vidět vzájemné vazby. Pouze, když jsou naše kořeny pevné, můžeme růst vysoko a s odvahou překonávat překážky. Je krásné, když se můžeme sejít při slavnostní příležitosti a společně tyto chvíle prožívat.

Můžeme poznávat naši společnost a pravidla, která v ní fungují. Jaký je náš život ve společenství, čí práci využíváme a jak můžeme pomoci lidem ve svém okolí.

naše záměry:

- rozvoj prosociálního chování mezi dětmi

- uvědomovat si, co slavíme a proč je to pro nás důležité
- vést děti k aktivnímu zapojování dětí do příprav společných akcí
- prožívání radosti ze společné činnosti a aktivní zapojení rodičů do života společenství třídy
- vnímání a aktivní prožívání toho, co se děje kolem nás, projevování svých pocitů
- sledování života člověka a celé lidské společnosti (rodina, škola, město,...)
- umět se orientovat v povoláních (řemeslech..), prohlubovat znalosti o osobách, které je provádějí (provozují)
- učit se zacházet s některým nářadím
- posilování poznatků o bezpečnosti při jakékoliv činnosti a upozorňování na možné nebezpečí
- získávání poznatků v oblasti výroby, zkušenosti s materiály
- diskutování a hledání vhodné odpovědi na otázky: Jak co vzniklo? Jaký je to materiál?
- zkoumání rozdílů tvarů, barev, vzorů...
- pozorování strojů, které pomáhají při práci
- pěstování správného jazykového citu pomocí opaku názvu povolání (zahradník x zahradnice, plavčík x plavčice...)
- získávání vědomostí a návyků spojených s pravidly silničního provozu
- hledání rozdílů v dopravních prostředcích a povídání si o jejich účelu
- rozvoj znalostí o pravidlech silničního provozu a nutnosti jejich dodržování
- rozvoj předmatematických dovedností

co dětem nabízíme:

- zapojení rodičů do příprav i do účasti na slavnosti
- příprava výzdoby – práce s papírem, přírodninami a jiným materiálem – stříhání,
- lepení, trhání, skládání, modelování, prostorové objekty....
- seznamování a procvičování říkadel, básní, písní, tanečků
- organizační zajištění společných akcí
- návštěva divadla, výstavy
- umělecké ztvárnění prožitku – výtvarné, řečové..
- dramatická improvizace
- prostorová tvorba
- tvorba mandal
- rozhovory o tom, kdo patří do naší rodiny, vztahy a spolupráce v rodině, povolání rodičů
- společné aktivity – akce s rodiči, vystoupení dětí, divadlo, výstavy, návštěvy...
- námětové hry
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí

- vycházky, výlety
- pozorování práce dospělých
- pomáhat kamarádovi

co se děti naučí:

- uvědomit si výjimečnost okamžiku projevit zájem o své okolí
- osvojí si základní vědomosti o rodině, škole, městě
- umí orientovat v povolání, má znalosti o osobách, které jej provádějí, ví čím jsou tyto osoby charakteristické a jaké nástroje potřebují ke své práci
- získat potřebné poznatky z oblasti výroby, dokázat vyprávět jak co vzniklo, má zkušenosti s materiály a umí je pojmenovat i najít ve svém okolí
- všimnout si strojů v místech, kde se pohybují, zná názvy nářadí, které nám usnadňuje práci, ví, jak s ním správně zacházet (manipulovat), aby dbalo na bezpečnost práce
- získávat vědomosti a návyky spojené s pravidly silničního provozu, vědět jak se chovat na chodníku i při přecházení vozovky a dokázat tyto pravidla dodržovat, pomáhat mladším
- uvědomovat si, že patříme do tohoto světa, jsem jeho součástí a mohu jej ovlivnit

6.4. Jsme součástí přírody

charakteristika:

Příroda je mocná síla, kterou naše civilizace nepříznivě ovlivňuje, případně s ní bojuje. Zapomínáme, že jsme její součástí, že jsme na ni závislí a i ona je značně narušena naším počínáním. Je potřeba s ní navázat vztah, abychom ji porozuměli, respektovali ji a žili s ní v souladu. Abychom již dále nemařili její dary a neničili prostředí, ve kterém žijeme. Snažme se tedy i sebe uvést do harmonie respektováním jejích rytmů, jež se i v nás lidských bytostech odrážejí.

Konzumní společnost nás vytrhává ze souvislostí, které k onomu úctyplnému vztahu vedou. Aktivním a pravidelným navštěvováním přírody, sledováním změn během ročních období a prožíváním rytmů můžeme ony souvislosti prožít a tím obnovit přirozené pouto s přírodou. Také účastí na procesech péče o půdu, setby, pěstování, sklizení a zpracování plodin a rostlin obohacuje náš vztah k přírodě.

naše záměry:

- uvědomění si existence živé a neživé přírody
- vytváření elementárních poznatků o zeměkouli, o vesmíru (např. jak vypadá, vliv činnosti slunce na pozemský život), vnímat rytmy dne, týdne, měsíce a roku
- vnímání změny počasí v jednotlivých ročních obdobích
- sledování života v základních ekosystémech (hory, rybník, les, louka,..)

- seznamování se a prohlubování znalostí o rostlinách a jejich využití (stromy, keře, byliny, obiloviny, ovoce, zelenina.....)
- využívání všech smyslů k rozlišování jednotlivých druhů rostlin
- podílení se na péči o rostliny a vnímání, co rostlina ke svému růstu potřebuje
- získávání a osvojování si nových poznatků ze života zvířat
- posilování ohleduplnosti, zodpovědnosti, pocíťování sounáležitosti a úcty ke zvířatům
- mít povědomí o ochraně živočichů, vědět jak se k nim chovat, ale také mít povědomí o správném způsobu chování při pobytu v jejich přirozených podmínkách, vědět, že všude platí určitá pravidla
- rozlišit možné nebezpečné situace, které mohou nastat při styku se zvířaty, vědět, jak se chránit

co dětem nabízíme:

- prohlížení obrázkových knih
- četba, vyprávění pohádek a příběhů
- výtvarné ztvárnění a využití různých materiálů k tematickému vyjádření
- využití říkadel, básní a písní s tematikou z přírody
- hry s pískem, hlínou, dřevem, vodou, kameny, vzduchem – pokusy
- pozorování počasí, okolní přírody
- smyslové a spontánní hry
- ekohry
- třídění odpadu
- tematická výzdoba chodeb a tříd
- chov králíčka, morčete
- vycházky, výlety, výstavy
- konstruktivní činnosti, stavění přístřešků, krmítek, obydlí...
- práce s přírodními materiály
- využití rostlinných materiálů ke hrám i k výzdobě
- využívat nenadálé situace k poznávání nových skutečností a souvislostí
- péče o květiny ve třídě, na záhonku
- přímé pozorování živočichů v jejich přirozených podmínkách
- poučení o možných nebezpečných situacích při styku s neznámým zvířetem
- praktické činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu
- práce na zahradě
- návštěva farmy
- mletí mouky, pečení chleba
- zpracovávání rostlin a plodů
- hra se zvukem, tichem, ozvěnou

- výtvarné tvoření s motivy zvířátek a rostlin
- lisování květin, vytváření herbáře
- hry zviditelňující vzduch (hry s bublinami, peříčky, větrníkem...)

co se děti naučí:

- chápat význam třídění odpadu
- chápat nutnost ochrany přírody a životního prostředí
- rozlišovat negativní a pozitivní vlivy na životní prostředí, zaujímat správné postoje, nebýt lhostejný a správně jednat
- pochopit, že jsme malou částičkou obrovského a složitého systému, který se nazývá planeta Země
- záměrně pozorovat, všímat si přírodního okolí a změn
- poznat, pojmenovat a rozlišovat jednotlivé rostlinné druhy i znát jejich základní zástupce (nejčastější, nejdostupnější, se kterými se nejvíce setkávají)
- vědět, co rostlina potřebuje k růstu a čím je užitečná
- znát i nebezpečné rostliny a jak s nimi zacházet
- mít povědomí o tom, že jsme také součástí přírody a tudíž o ni musíme pečovat a chránit ji, abychom ji nadále mohli využívat a těšit se z ní
- umět rozlišit zvířata podle prostředí, ve kterém žijí (volně žijící, hospodářská, cizokrajná), mít povědomí o jejich podmínkách a způsobu života
- umět vyjmenovat základní charakteristické znaky zvířat, vnímat jejich odlišnost a bohatost, umět o ně pečovat
- uvědomovat si svou zodpovědnost ke zvířatům, ale také k životnímu prostředí, mít pocit sounáležitosti a úcty ke všemu živému, umět se chovat ohleduplně
- aktivně přistupovat k problémům, řešit je
- kontrolovat projevy svého chování a emocí, přívětivě se chovat ke zvířatům, pociťovat k nim určité citové vazby
- mít základy prosociálního chování, vědět, jak živočichy chránit, pomáhat a chovat se k nim hezky, respektovat pravidla chování v jejich přirozeném prostředí
- znát možnosti nebezpečí při styku s neznámými zvířaty, chovat se obezřetně, vědět, jak se v takové situaci zachovat, mít povědomí o vlastním bezpečí a zdraví
- vnímat přírodu v rytmu roku

6.5. Voda a život

charakteristika:

Voda, jeden ze základních elementů má v našem vzdělávacím plánu významné místo. Tato skutečnost je dána mimo jiné přírodními podmínkami okolí naší školky. Řeka,

plynoucí za školní zahradou dokonale dotváří její harmonické prostředí. Systém využívání nahromaděné dešťové vody k zalévání zahrady, dětským hrám včetně vodních herních prvků a brouzdaliště s možností přečerpání a opětovného využití vody, poskytuje našim dětem příležitost k pozorování vodního živlu.

Voda je ideálním objektem zkoumání. Je to nenahraditelná nositelka života, mimořádná ve své všudypřítomnosti, proměnlivosti a mnohosti podob a forem, které nabývá, v pohybu, který je pro ni charakteristický. Voda uchovává informace a energii, reaguje na duševní a emocionální procesy.

naše záměry:

- uvědomění si, že tím, jak se chováme a žijeme, ovlivňujeme vlastní zdraví a životní prostředí, určíme budoucnost celé planety
- získávání vědomostí o správném chování člověka k přírodě a celému životnímu prostředí a rozvíjet pocit sounáležitosti s přírodou, planetou (vnímat, že jsme její součástí a mít ji rád)
- získávání nových zkušeností a zprostředkování prožitků z pobytu ve volné přírodě poznávání celého ekosystému - řeka

co dětem nabízíme:

- říkanky a písně s tématem vody taneční improvizace
- malování akvarelovými barvami pohybové hry
- mramorování
- výroba a pouštění lodiček
- hry a experimentování s vodou energetizace vody
- pozorování řeky u mateřské školy

co se děti naučí:

- záměrně pozorovat, všímat si přírodního okolí a změn
- vědět, že živá a neživá příroda existuje nejen na povrchu Země, ale i v podzemí a hluboko v oceánech

6.6. Letem světem

charakteristika:

Svět je nekonečně rozmanitý. Lidé na této planetě žijí ve velmi odlišných podmínkách. Nejen krajina a podnebí různých koutů světa, ale i způsoby, vzhled a životní styl jejich obyvatelů odráží tuto různorodost.

Vypravíme-li se do těchto jiných světů, poznáme-li jiné zvyklosti, necháme-li na své

smysly působit nové barvy, zvuky, vůně a chutě, vžijeme-li se do lidí v jiných životních poměrech, naplní nás úžas nad rozmanitostí světa, přírody a lidí. A možná nakonec najdeme i mnoho toho, co je pro nás všechny shodné, co nás všechny spojuje. Naše vztahování se k tomu „cizímu“ prodchne pochopení, úcta a tolerance.

Seznámíme se s indiánskou „filozofií“ zahrnující vztah k Zemi, úctu ke všemu živému, k moudrosti stáří, soudružnost a žití v souladu s přírodou. Zkusíme prožít všechny 4 živly (zemi, oheň, vodu, vzduch), stimulovat smysly, tvořivě si hrát.

naše záměry:

- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- poznávání pravidel společenského soužití

co dětem nabízíme:

- vyrábění kostýmů a masek práce s textilem
- zdobení těla
- fantazijní hra a dramatizace
- četba z knihy o tom, jak rozprávět s Matkou Zemí
- stavění venkovního příbytku, teepee
- poslech hudby z různých míst světa zpěv písní oslavujících přírodu
- příprava netradičních jídel smyslové experimenty
- sběr rostlin
- tvoření s kořením
- návštěva chovatelů koní v blízkém okolí zimní pobyt na horách
- práce s keramickou hlínou vaření venku

co se děti naučí:

- vědět, že existují jiné národy a pro nás neobvyklá cizokrajná příroda pochopit, že každý má ve společenství své místo
- vnímat odlišnosti jiných kultur
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Nejpodstatnější a nejčastěji užívanou formou evaluace je u nás denní autoevaluace každého pracovníka a denní evaluace pracovníků navzájem. Sebekontrolní činnost je tedy realizována neustále v průběhu celého školního roku. Učitelé obou tříd jsou v častém úzkém kontaktu jak při přímé pedagogické práci, tak i při vzájemných četných konzultacích. Každý si dle své potřeby zapisuje průběžně poznámky, které slouží jako podklady ke společné hodnotící práci. Předmětem hodnocení je především způsob práce pedagogů, diagnostika dětí. Hodnocení probíhá vždy s ohledem na obsah, proces i podmínky vzdělávání. Vzájemné konzultace probíhají kromě běžného denního styku zejména v čase společných porad, konaných jedenkrát týdně. Potřeba neustálé autoevaluace přímo plyne z filosofie našeho vzdělávacího programu, neboť jedním ze zásadních předpokladů úspěšného naplňování našich cílů je záměrný a vědomý seberozvoj každého pedagoga, a to jak na odborné, tak osobnostní rovině.

Na společných poradách je řešena také kvalita vzájemné součinnosti pedagogů s provozním personálem, kvalita podmínek a organizace vzdělávání, kvalita řízení mateřské školy, kvalita spolupráce s rodiči a v neposlední řadě také závěry z kontrol a hospitací. Výsledky hodnocení jsou vždy podkladem pro další plánování, pro stanovování nových záměrů, cílů a prostředků k jejich dosažení. Důsledky z výsledků hodnocení jsou vyvozovány bezodkladně. Závěry z kontrol se mohou promítnout i do vnitřních předpisů, směrnic a pravidel. O průběhu a obsahu jednání porad jsou vedeny písemné záznamy. Na závěr školního roku hodnotíme v rámci kolegia souhrnně celý uplynulý rok, a to z hlediska všech uvedených kritérií. Porovnáváme plán s uskutečněným programem a hodnotíme výsledný efekt naší práce.

Oblasti evaluace:

Výchovně-vzdělávací proces

- **Soulad ŠVP (TVP) s RVP PV**

Zodpovídají: učitelé a ředitel

Frekvence hodnocení: 1x za rok

- **Naplňování cílů výchovně-vzdělávacího procesu**

(výsledky vzdělávání dětí - pedagogická diagnostika s ohledem na individuální pokroky dětí, naplňování potřeb dětí a jejich pocit pohody, kvalita sociálních vztahů mezi dětmi)

Zodpovídají: učitelé a ředitel

Frekvence hodnocení: průběžně, záznamy do diagnostických listů dětí 2x ročně

– **Průběh výchovně-vzdělávacího procesu**

(působení osobnosti pedagoga coby předobrazu, kvalita obsahu vzdělávání, způsob realizace – použité metody a formy práce, vyváženost mezi spontánními a řízenými činnostmi, harmonické plynutí v rámci rytmu dne)

Zodpovídají: učitelé a ředitel

Frekvence hodnocení: průběžně

Podmínky vzdělávání

– **Kvalita sociálních vztahů v MŠ, personální zajištění**

(otevřená spolupráce v rámci kolegia, kvalita vztahů dospělých s dětmi, kvalita spolupráce s rodiči, kvalifikace a další vzdělávání pracovníků)

Zodpovídají: učitelé, ředitel, provozní personál

Frekvence hodnocení: průběžně

– **Materiální podmínky**

(vybavenost MŠ s ohledem na naplňování vytyčených cílů a zajištění bezpečnosti a hygieny)

Zodpovídají: učitelé, ředitel, provozní personál

Frekvence hodnocení: průběžně

– **Organizace chodu a životospráva**

(rytmus dne, týdne a roku, strava, odpočinek dětí a dostatek příležitostí k volnému pohybu)

Zodpovídají: učitelé, ředitel, provozní personál

Frekvence hodnocení: průběžně

– **Organizace vzdělávání**

(systém přijímání dětí a zařazování do tříd)

Zodpovídají: učitelé a ředitel

Frekvence hodnocení: 1x ročně

Metody evaluace: pozorování dětí, analýza dětských prací, sebereflexe učitelů a provozního personálu, konzultace učitelů, zpětná vazba od dětí, rodičů a kolegů, individuální rozhovory s rodiči, informační schůzky s rodiči, účast rodičů na slavnostech a jiných akcích školy, rozhovory s dětmi, rozhovory v rámci pedagogických a provozních porad, analýza podmínek školy, analýza dokumentů, kontrola třídní dokumentace, hospitační činnost, rozhovor s mentorem, kontrola prostoru tříd a zahrady